

Sygn. akt **X K 1050/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku w X Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Julia Kuciel

Protokolant: Anna Ciechanowicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pruszczu Gdańskim – Jarosława Żelazek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 25 marca 2015 roku, 13 sierpnia 2015 roku, 26 października 2015 roku i 02 grudnia 2015 roku sprawy

W. U., syna S. i M. z domu O., urodzonego (...) w S.

oskarżonego o to, że:

w okresie od dnia października 2013 roku do grudnia 2013 roku oraz w okresie od czerwca 2014 roku do sierpnia 2014 roku w P. upoczywie uchylał się od ciężącego na nim obowiązku z mocy ustawy oraz na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydział II Cywilny, sygn. akt II C 2381/98 z dnia 2 lutego 1999 roku i następny obowiązku łożenia na utrzymanie M. U., czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k.

1) oskarżonego **W. U.** w ramach czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia uznaje za winnego tego, że od sierpnia 2014 roku do lutego 2015 roku w P. upoczywie uchylał się od ciężącego na nim obowiązku z mocy ustawy oraz na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydział II Cywilny, sygn. akt II C 2381/98 z dnia 2 lutego 1999 roku oraz ugody zawartej przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V RC 477/08 obowiązku łożenia na utrzymanie M. U., czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, czyn ten kwalifikuje z art. 209 § 1 k.k. i za to skazuje go, a na mocy art. 209 § 1 k.k. wymierza mu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu ustawy – Kodeks karny obowiązującej do dnia 30 czerwca 2015 roku warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata,

2) na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) oraz § 14 ust. 2 pkt 3 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. B. z Kancelarii Adwokackiej w G. kwotę 619, 92 złotych (sześćset dziewiętnaście złotych i 92/100) brutto tytułem nie uiszczonych kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu,

3) mocy art. 626 § 1 k.p.k., art. 624 k.p.k., art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, a wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt **X K 1050/14**

UZASADNIENIE

W oparciu o dowody zgromadzone w sprawie, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. U. jest ojcem M. U., urodzonego (...) ze związku małżeńskiego z J. U.. Małżeństwo pomiędzy W. U. a J. U. zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 2 lutego 1999 roku, wydanym w sprawie o sygn. Akt II C 2381/98. W treści wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku ustalono udział W. U. w utrzymaniu M. U. na kwotę 110, 00 złotych. W dniu 1 października 2008 roku na mocy ugody zawartej przed Sadem Rejonowym Gdańsk – P. w G. w sprawie o sygn. akt. V RC 477/08 W. U. zobowiązał się do łożenia na utrzymanie M. U. tytułem renty alimentacyjnej kwoty 500 zł miesięcznie płatnej do rąk jego matki J. U. z góry do dnia 10 każdego miesiąca począwszy od dnia 18 sierpnia 2008 roku. Uгода ta została zaopatrzona w klauzulę wykonalności w dniu 31 października 2008 roku.

dowody: wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku k. 4-v; ugoda zawarta przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku k. 5-v; odpis skrócony aktu urodzenia M. U. k. 6; zeznania świadka J. U. z k. 54,127-128; częściowo wyjaśnienia oskarżonego k. 67-69, 98v-99,

Z uwagi na niewypełnianie obowiązku alimentacyjnego przez W. U. J. U. wystąpiła z wnioskiem o wszczęcie egzekucji komorniczej. Egzekucję tą prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku H. K. w sprawie egzekucyjnej o sygnaturze KMP 20/11. Stan zaległości alimentacyjnych wyniósł na dzień 13 kwietnia 2015 roku kwotę 1500 (bez odsetek) wobec wierzyciela oraz 23 511, 40 złotych (bez odsetek) w stosunku do Funduszu Alimentacyjnego. Prowadzone postępowanie egzekucyjne, jako bezskuteczne nie doprowadziło do uregulowania zaległości alimentacyjnych przez W. U. ani do uzyskania bieżących alimentów na rzecz M. U.. Z tego powodu na dzień 04 listopada 2015 roku stan zaległości alimentacyjnych wynosił wobec wierzyciela kwotę 2000 złotych (bez odsetek), a wobec Funduszu Alimentacyjnego kwotę 32 652, 37 złotych (bez odsetek).

dowody: informacja od komornika k. 39-40,106-107; zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych k. 7 załącznika, k.3; zeznania świadka J. U. k.54, 127-128; decyzja MOPS k. 8-v, 17,

M. U. w dniu 10 czerwca 2012 roku ukończył 18 lat. Korzystał on ze świadczeń z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w P. z funduszu alimentacyjnego w kwocie 500 złotych miesięcznie począwszy od 1 października 2012 roku. Świadczenia te pobierane były przez niego do kwietnia 2015 roku

dowody: pismo z MOPS k.1-2, 29; zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji k.3, k. 7 załącznika; decyzja MOPS k.8-v; k.17-v; pismo od komornika k.16,39-40; zeznania świadka J. U. z k. k.54, z k.127-128

M. U. od 01 września 2014 roku zapisał się do Policealnej Szkoły Centrum (...) na I semestr na kierunku (...) Informatyk. Decyzją Rady Pedagogicznej z 21 lutego 2015 roku został skreślony z listy słuchaczy. Ponownie od 25 marca 2015 roku zapisał się na I semestr na kierunku (...) Informatyk i ponownie decyzją Rady Pedagogicznej z 31 sierpnia 2015 roku został skreślony z listy słuchaczy.

W okresie pomiędzy czerwcem 2014 roku a czerwcem 2015 roku M. U. pracował dorywczo, otrzymując wynagrodzenie, które było jednak dość niskie. W tym okresie M. U. regulował połowę rachunków związanych z utrzymaniem mieszkania, w którym mieszkał ze swoją matką, J. U.. M. U. samodzielnie pokrywał również koszty związane z zakupem jedzenia. Począwszy od wiosny 2015 roku M. U. pracuje stale, otrzymując wynagrodzenie przekraczające 2000 złotych; nadal pokrywa on połowę rachunków związanych z utrzymaniem mieszkania oraz samodzielnie kupuje sobie jedzenie.

W okresie pomiędzy październikiem 2013 roku a sierpniem 2014 roku M. U. i W. U. nie mieli ze sobą kontaktu, nawiązali go dopiero w 2015 roku.

dowody: zaświadczenia i pisma dotyczące edukacji M. U. k. 9, 10, 11, 12 i 18 załącznika; pismo z ŻAK k.95; zeznania świadka J. U. k.54, 127-128

W. U. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku w okresie od 13 stycznia 2014 do 12 maja 2014 roku, jednak status ten utracił w dniu 13 maja 2014 roku na skutek niestawienia się w Urzędzie w wyznaczonym terminie. Ponownie, nabył status osoby bezrobotnej w Powiatowym Urzędzie Pracy w G. bez prawa do zasiłku od 24 lutego 2015 roku i posiadał go na dzień 10 kwietnia 2015 roku. W okresie od października 2013 roku do grudnia 2015 roku nie podejmował on stałego zatrudnienia w oparciu o umowę o pracę bądź inną umowę cywilnoprawną. Zazwyczaj pracował on bez umowy („na czarno”) podejmując jedynie prace dorywcze. Pracował jako elektryk i hydraulik osiągając z tego tytułu dochód w kwocie około 1500 złotych.

W okresie objętym zarzutem, tj. od października 2013 roku do daty wydania wyroku w sprawie W. U. nie wykonywał ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego. W tym okresie, tj. pomiędzy październikiem 2013 roku a 30 lipca 2014 roku opiekował się swoją ciężką chorą matką, co stanowiło przeszkodę w podjęciu oraz kontynuowaniu przez niego stałego zatrudnienia. Otrzymywane pieniądze przeznaczone były na leki dla matki oraz materiały opatrunkowe oraz np. materac przeciwodleżynowy. W. U. po śmierci matki przystąpił również do spłaty zadłużenia ciężącego na mieszkaniu, w którym wspólnie zamieszkiwali.

dowody: pismo z PUP k. 41, 55, 104-v; pismo od komornika k.106; zeznania świadka J. U. k. 54, 127-128; częściowo wyjaśnienia oskarżonego k. 67-69, 98v-99, informacja ZUS k.50

W. U. w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył wyjaśnienia. W toku rozprawy głównej również przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył wyjaśnienia.

wyjaśnienia oskarżonego k. 67-69, 98v-99,

W. U. posiada wykształcenie zawodowe, wyuczony zawód elektromonter. Pracuje dorywczo jako elektryk i hydraulik osiągając z tego tytułu dochód w kwocie około 1500 zł. Jest rozwiedziony i ma troje pełnoletnich dzieci. Był uprzednio karany. Ma kłopoty z kręgosłupem. Nie posiada majątku. Nie był leczony psychiatrycznie, ani odwykowo. Według oświadczenia nie jest uzależniony od alkoholu ani środków odurzających.

dowody: wyjaśnienia oskarżonego k.67-68, 98; dane osobo poznawcze k. 76; karta karna k. 63-64; wyroki k.71-75;

Sąd zważył co następuje:

Poddając szczegółowej analizie przeprowadzone w toku rozprawy głównej dowody, Sąd doszedł do przekonania, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, uzasadnia przypisanie oskarżonemu czynu z art. 209 § 1 k.k. Materiał dowodowy, w zakresie, w jakim poszczególne dowody uznane zostały przez Sąd za wiarygodne, jest bowiem spójny, wewnątrznie niesprzeczny, a nadto nawzajem się uzupełnia, dając podstawy do powyższego ustalenia.

Sąd zważył dalej, iż ustalenia stanu faktycznego oparto w głównej mierze dokumentach zabezpieczonych w aktach sprawy, a dotyczących zatrudnienia oskarżonego oraz sposobu wykonywania przez niego obowiązku alimentacyjnego, a także na zeznaniach J. U. oraz w części w której zostały uznane za wiarygodne, na wyjaśnieniach oskarżonego. Sąd nie brał pod uwagę treści oświadczeń procesowych M. U., albowiem skorzystał on z możliwości określonej w art. 182 § 1 k.p.k. i w terminie zastrzeżonym w art. 186 § 1 k. p.k. odmówił składania zeznań.

Przechodząc do omówienia przeprowadzonych w sprawie dowodów Sąd w pierwszej kolejności wziął pod uwagę i, po przeprowadzeniu ich oceny, uznał za wiarygodne zeznania J. U.. Świadek, będąca matką pokrzywdzonego, rzeczowo przedstawiła sposób, w jaki w okresie objętym zarzutem M. U. utrzymywał się, a także sposób wykonywania przez oskarżonego obowiązku alimentacyjnego. Świadek wskazała, jakie było ówczesne źródło dochodu M. U. i z jakiej pomocy korzystał. Stosownie do twierdzeń świadka, oskarżony, mimo tego, że miejsce zamieszkania syna było mu znane, nie inicjował kontaktów z nim, nie był też zainteresowany ani nim ani jego potrzebami i

warunkami bytowymi. Jej zeznania potwierdzają przy tym inne dowody zgromadzone w aktach sprawy, które uznane zostały za wiarygodne – dokumenty pochodzące z akt postępowania egzekucyjnego, dokumenty dotyczące wysokości zaległości alimentacyjnych, pisma nadesłane z MOPS w P. oraz – częściowo – wyjaśnienia samego oskarżonego. Brak zatem powodów, ażeby podważać prawdziwość tych depozycji. Nadto, powyższym okolicznościom, w szczególności faktowi niewywiązywania się przez oskarżonego z obowiązku alimentacyjnego, nie przeczy sam oskarżony – którego wyjaśnienia należało w tej części uznać za zasługujące na wiarę i mogące stanowić podstawę dokonywanych ustaleń faktycznych. Sąd nie znalazł podstaw by podważyć wiarygodność omawianych zeznań w związku z czym dokonał w oparciu o nie ustaleń faktycznych.

Sąd zauważył przy tym, iż składając zeznania podczas rozprawy głównej świadek nie był w stanie jednoznacznie podać daty, w której MOPS w P. zaprzestał wypłacać na rzecz małoletniego kwoty z funduszu alimentacyjnego, a także okres, od którego M. U. otrzymywał wyższe zarobki (świadek podawała początkowo, że był to rok 2014, a następnie, że 2015). Sąd zważył jednak, że z nadesłanej z MOPS w P. dokumentacji wprost wynika, że w sierpniu 2014 roku świadczenia te były jeszcze wypłacane w pełnej wysokości (k. 29). Niewątpliwie zatem ustanie wypłaty należności z funduszu alimentacyjnego musiało nastąpić w roku 2015, w okresie podanym przez świadka. Z tego też względu Sąd uznał, że uzyskiwanie dodatkowej informacji w tym zakresie byłoby bezprzedmiotowe. Natomiast w odniesieniu do wysokości zarobków M. U. Sąd zważył, że skoro pokrzywdzony otrzymywał do kwietnia 2015 roku świadczenie z funduszu alimentacyjnego z MOPS w P., to wysokość jego (i świadka J. U.) dochodów do tego czasu musiała być niższa niż 725 złotych w przeliczeniu na jedną osobę w rodzinie (art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 07 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów). Warto przy tym zauważyć, że M. U. był w tym okresie jeszcze słuchaczem w Policealnej Szkoly Centrum (...), a zatem mimo ukończenia 18 roku życia świadczenie takie byłoby mu w przeciwnym razie przyznane. Na tej podstawie Sąd uznał, że okres, w których dochody M. U. zwiększyły się nastąpił w marcu lub w kwietniu 2015 roku, nie zaś jak zeznała świadek w czerwcu; z tego względu uznano, że to wiosną 2015 roku zwiększyły się te dochody. Sąd uznał jednak, że owa omyłka świadka nie mogła skutkować wyeliminowaniem jej zeznań przy dokonywaniu ustaleń faktycznych w sprawie.

Warto przy tym zauważyć, że świadek nie starała się nadmiernie obciążyć oskarżonego, wskazując choćby wprost, iż w jej ocenie część jego kłopotów z wykonywaniem zobowiązań finansowych wynikała m.in. z konieczności świadczenia opieki nad matką. Świadek wskazywała również na to, że przed okresem objętym zarzutem oskarżony co do zasady wykonywał ciężące na nim z tego tytułu powinności. Przyznała także, że obecnie kontakt pomiędzy nim a pokrzywdzonym odnowił się; z tego też względu w ocenie Sądu świadek składając depozycje nie kierował się chęcią pogorszenia sytuacji procesowej oskarżonego, lecz w sposób szczerzy przekazywał posiadaną wiedzę dotyczącą przedmiotu postępowania.

Sąd oparł się także częściowo na wyjaśnieniach oskarżonego, w szczególności w odniesieniu do jego sytuacji finansowej – uzyskiwanych uprzednio dochodów, formy zarobkowania i posiadanego majątku, a także niemożności utrzymania stałego zatrudnienia z uwagi na konieczność roztoczenia opieki nad matką, a także co do daty, w której jego matka zmarła i jego obecnych zarobków. W ocenie Sądu, przytoczone wyjaśnienia oskarżonego są w tej części szczerze i zgodne z rzeczywistością. Znajdują one również potwierdzenie w ujawnionych dokumentach, a także w przeważającej części w zeznaniach świadka J. U.. Sąd nie dał natomiast wiary oskarżonemu w tym zakresie, w którym sugerował on, iż z uwagi na wysokość kosztów utrzymania siebie i rodziny nie mógł on pomiędzy sierpniem 2014 roku a marcem 2015 roku łożyć na pokrzywdzonego. Sąd stwierdził bowiem, iż oskarżony posiadał kwoty pozyskiwane w wyniku wykonywania prac dorywczych, które mógł – choćby w części - przeznaczyć na potrzeby pokrzywdzonego. Oskarżony podał przecież bowiem, że z prac hydraulicznych i elektrycznych otrzymywał dochód około 1500 złotych (wyjaśnienia złożone 25 marca 2015 roku, k. 98). Jak wynika jednak z samych wyjaśnień oskarżonego przedłożył on potrzeby swojej rodziny ponad potrzeby pokrzywdzonego, nie dokładając nawet starań, by ustalić, jakie są jej aktualne warunki bytowe oraz możliwości finansowe. W tym miejscu zaznaczyć ponadto należy, iż w ocenie Sądu wskazane przez oskarżonego powody, dla których nie realizował obowiązku alimentacyjnego wobec pokrzywdzonego (utrzymywanie, iż na przeszkodzie temu stała konieczność spłaty zadłużenia mieszkania) mają w ocenie charakter wymówek, których Sąd nie mógł uwzględnić. Zdaniem Sądu w pełni uprawnionym jest bowiem twierdzenie, że gdyby oskarżonemu

zależało na bieżącym kontrolowaniu sytuacji M. U. znalazł by niezbędne w tym celu instrumenty, chociażby w postaci właściwych procedur z zakresu prawa rodzinnego – np. wystąpiłby o obniżenie kwoty alimentów. Skoro oskarżony nie uczynił jednak wysiłku, ażeby choćby w niewielki sposób wspomóc pokrzywdzonego – który w okresie pomiędzy sierpniem 2014 roku a lutym 2015 roku uczył się jeszcze, to wynikało to jedynie z tego, iż uznał swoje potrzeby za ważniejsze. W świetle zaprezentowanej powyżej postawy oskarżonego wątpliwości budzi też szczerłość jego zapewnień o chęci uregulowania zaległych zobowiązań i dołożeniu staranności, by nie powstawały kolejne (k. 99). Pomiedzy datą złożenia tego oświadczenia, a datą wyrokowania wysokość zaległości alimentacyjnych wzrosła bowiem.

Ponadto Sąd uznał za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie dokumenty ujawnione w trybie art. 393 § 1 i 2 k.p.k., w szczególności w postaci danych osobopoznawczych, danych o karalności, informacji z urzędów i MOPS, a także innych instytucji (m.in. Policjalnej Szkoły Centrum (...)) oraz kopii wyroków i dokumentacji komorniczej, których autentyczność, wiarygodność i rzetelność nie była kwestionowana, a które zostały sporządzone przez upoważnione osoby i podmioty, w zakresie ich kompetencji.

Sąd zważył dalej, iż odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. podlega ten, kto uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W ocenie Sądu zachowanie oskarżonego wypełniło ustawowe znamiona określone w tym przepisie. Sąd doszedł przede wszystkim do przekonania, że W. U. w okresie wskazanym w pkt I wyroku uchylał się od wykonania obowiązku lożenia na utrzymanie syna, a jego zachowanie miało charakter uporczywy. Pamiętać należy, iż przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. jest przestępstwem z zaniechania. Czynu określonego w tym przepisie dopuszcza się zatem ten tylko, kto mógłby wykonać ciążący na nim obowiązek, ale nie czyni tego mimo realnych możliwości. Chodzi przy tym o zdarzenia o charakterze obiektywnym, niezależnym od woli zobowiązanego (przykładowo: leczenie sanatoryjne czy szpitalne; pobyt w zakładzie karnym). W okolicznościach sprawy ustalono, że W. U. jest w wieku umożliwiającym mu podjęcie stałego zatrudnienia i jest zdolny do pracy (o czym świadczy choćby to, że podejmował on m.in. prace dorywcze). W okresie pomiędzy sierpniem 2014 roku a lutym 2015 roku oskarżony nie był przy tym pozbawiony wolności, nie występowały także inne okoliczności umożliwiające mu wykonywanie ciążącego na nim obowiązku. Stąd, w ocenie Sądu oskarżony nie miał żadnych przeszkód, by pomiędzy sierpniem 2014 roku a lutym 2015 roku uzyskiwane środki przeznaczać na utrzymanie nie tylko siebie, ale także M. U.. W. U. nie uczynił jednak tego, co prowadzi do wniosku, iż w okresach wskazanych przez Sąd warunki bytowe pokrzywdzonego był oskarżonemu obojętne, co wprost wynika z relacji J. U.

Oceniając zachowanie oskarżonego pod kątem uporczywości, Sąd miał na względzie zarówno element subiektywny, polegający na szczególnym nastawieniu psychicznym, ujawniającym się w nieustępliwości, chęci postawienia na swoim (obojętnie z jakich pobudek), podtrzymywaniu własnego stanowiska na przekór ewentualnym próbom jego zmiany (np. mimo wszczęcia egzekucji, prowadzenia rozmów z oskarżonym przez matkę dzieci itp.) jak i obiektywny, wyrażający się w trwaniu takiego stanu rzeczy przez pewien dłuższy czas (zob. uchwała SN z 9.6.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7-8, poz. 9). Podkreślenia wymaga fakt, że oskarżony łącznie przez okres 7 miesięcy nie dążył do wspomnienia pokrzywdzonego, mimo ciążącego nim w tym zakresie obowiązku. Nie płacąc alimentów oskarżony stawiał M. U. w sytuacji, w której jedynie swoimi staraniami oraz przy udziale innych osób (matki) musiał zapewnić środki na utrzymanie siebie i dalszą naukę. Dodatkowo o tym, że nielożenie przez W. U. na utrzymanie M. U. miało charakter uporczywy świadczy to, iż nie podjął on, mimo takiej możliwości, realnych prób celem nawiązania kontaktu z pokrzywdzonym (uczynił to dopiero niedawno) bądź też rzeczywistego (a nie pozornego) wspomnienia go lub jej w bieżącym utrzymaniu, które to zachowanie – oceniane zgodnie ze wskazaniami doświadczenia życiowego – należy ocenić jako świadczące o braku zainteresowania dzieckiem.

Sąd miał przy tym na uwadze to, że przestępstwo określone w art. 209 § 1 k.k. jest przestępstwem materialnym. Warunkiem jego dokonania jest zatem to, żeby uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego spowodowało skutek w postaci narażenia pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 29 maja 2012 roku, sygn. akt II KK 106/12). W przedmiotowej sprawie należy stwierdzić, iż postępowanie oskarżonego we wskazanych okresach tj. od sierpnia 2014 roku do lutego 2015 roku niewątpliwie

naraziło M. U. na niemożność zaspokojenia jego podstawowych potrzeb życiowych. Zaspokojenie podstawowych potrzeb oznacza przede wszystkim dostarczenie środków materialnych koniecznych do utrzymania, ale również do uzyskania niezbędnego wykształcenia i odpowiedniego leczenia – o ile takie okaże się potrzebne. Jak wynika z zeznań świadka J. U., M. U. podjął naukę w szkole policealnej, jednak zmuszony był również do pojęcia pracy dorywczej, ażeby mógł kontynuować naukę. Nie otrzymując przy tym w tym okresie kwot z funduszu alimentacyjnego w ramach MOPS w P. z pewnością nie mógłby owych zamierzeń edukacyjnych zrealizować.

Jednocześnie Sąd mając na względzie treść wyjaśnień oskarżonego zdecydował o konieczności dokonania ustaleń, w wyniku których w ramach postawionego mu zarzutu okres, w których doszło do popełnienia występku z art. 209 § 1 k.k., ograniczono do czasu pomiędzy sierpniem 2014 roku a lutym 2015 roku. Z uwagi na konieczność opiekowania się przez oskarżonego ciężko chorą matką Sąd stwierdził, że do czasu jej śmierci 30 lipca 2014 roku oskarżony nie miał realnych możliwości łżenia na utrzymanie M. U.. Natomiast począwszy od kwietnia 2015 roku MOPS w P. zaprzestał wypłacać pokrzywdzonego z funduszu alimentacyjnego należne mu z tytułu alimentów kwoty; a już pod koniec lutego 2015 roku pokrzywdzony został skreślony z listy słuchaczy Policealnej Szkoły Centrum (...). Sąd uznał zatem, że po lutym 2015 roku miał on realną możliwość samodzielnego utrzymywania się – aż do marca 2015 roku nie uczył się on w /w instytucji. Co więcej, wiosną 2015 roku jego dochody istotnie się zwiększyły.

Przeprowadzone rozważania doprowadziły Sąd do konkluzji, że uporczywie uchylając się w okresie od sierpnia 2014 roku do lutego 2015 roku w P. W. U. uporczywie uchylał się od ciężącego na nim obowiązku z mocy ustawy oraz na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydział II Cywilny, sygn. akt II C 2381/98 z dnia 2 lutego 1999 roku oraz ugody zawartej przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V RC 477/08 obowiązku łżenia na utrzymanie M. U., czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, a zatem popełnił czyn z art. 209 § 1 k.k.

Przechodząc do omówienia wymierzonej oskarżonemu kary Sąd na początku swoich rozważań zważył, iż w przedmiotowej sprawie zastosowanie, jak to wprost wynika z treści wyroku znalazła ustawa – kodeks karny w jej brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 roku. Sąd kierował się w tym względzie treścią art. 4 § 1 k.k. Zgodnie z tą normą jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. (...)ustawy względniejszej", w rozumieniu przepisu art. 4 § 1 k.k., powinno dokonywać się przy tym nie na płaszczyźnie abstrakcyjnej (poprzez porównywanie samej treści ustaw), lecz konkretnej, uwzględniając wszystkie okoliczności popełnionego czynu, biorąc pod uwagę faktyczne konsekwencje prawne, jakie mogą zostać orzeczone wobec sprawcy na podstawie podlegających ocenie ustaw" (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 lutego 2015 roku, wydany w sprawie o sygn. akt IV KK 294/14). W przedmiotowej sprawie okolicznością taką była m.in. możliwość warunkowego zawieszenia wobec oskarżonego wymierzonej mu kary (bez względu na jej rodzaj) stosownie do art. 69 § 1 i 2 k.k. W oparciu bowiem o obecnie obowiązujący stan prawny wydanie tego rodzaju rozstrzygnięcia nie byłoby możliwe.

Sąd zważył dalej, iż wymierzając oskarżonemu karę miał na względzie dyrektywy wskazane w art. 53 k.k. W myśl tego przepisu sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do oskarżonej osoby (prewencja szczególna), a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i zaspokojenie potrzeby poczucia sprawiedliwości (prewencja ogólna). Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Sąd wziął również pod uwagę to, że przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. zagrożone jest karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Te właśnie normy Sąd miał na uwadze uznając karę 4 miesięcy pozbawienia wolności za sprawiedliwą w stosunku do popełnionego przez oskarżonego czynu przypisanego mu w pkt I wydanego wyroku. W ocenie Sądu, kara wymierzona oskarżonemu za ten czyn jest adekwatna zarówno do stopnia jego zawinienia, jak i stopnia społecznej szkodliwości tego występku. Uwzględniła ona nadto okoliczności łagodzące oskarżonego tj. przyznanie się przez niego

do popełnienia zarzucanego mu czynu oraz okoliczności go obciążające – tj. uprzednią karalność oskarżonego. Nie bez znaczenia pozostał również fakt, iż oskarżony w pełni świadomie łamał obowiązujący porządek prawny. Sąd miał także na uwadze względy prewencji ogólnej, w szczególności nagminność popełnienia czynów z art. 209 § 1 k.k. i konieczność kształtowania w tym zakresie świadomości społeczeństwa. W świetle powyższego, w ocenie Sądu jedynie wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności pozwoli na zrealizowanie wszystkich jej celów zarówno w sferze prewencji ogólnej, jak i szczególnej.

Sąd zważył także, że z uwagi na sytuację finansową oskarżonego wymierzenie mu kary grzywny wydawało się niecelowe i mogłoby prowadzić do zarządzenia wobec niego wykonania kary zastępczej. Również orzeczenie kary ograniczenia wolności, przy uwzględnieniu konieczności uzyskiwania przez oskarżonego dochodów, stanowiło o niecelowości takiego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu zachodziły przy tym w przedmiotowej sprawie okoliczności umożliwiające zastosowanie wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wymierzonej mu kary pozbawienia wolności. Uwzględniając bowiem dyspozycję art. 69 § 1 i 2 k.k. Sąd stwierdził, że w stosunku do oskarżonego występuje owa „pozytywna prognoza kryminologiczna” o której mowa w tym przepisie. Brak bowiem podstaw do stwierdzenia, że oskarżony popełni ponownie przestępstwo – wniosкови takiemu przeczą bowiem materiały zebrane w przedmiotowym postępowaniu oceniane przy uwzględnieniu wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Oskarżony mimo uprzedniej karalności stara się obecnie pracować (choć dorywczo) i ponownie nawiązał kontakt z synem. Uzasadnia to uznanie, że zachodzi wobec niego rękojmia, o której mowa w powołanym art. 69 § 1 i 2 k.k. Sąd wyznaczył okres warunkowego zawieszenia kary na okres 2 lat, a zatem najkrótszy, jaki zakładał art. 70 § 1 pkt 1 k.k. Pozwoli to na nadzór nad postępowaniem oskarżonego w warunkach wolności kontrolowanej, nie przeszkadzając mu jednocześnie w normalnym funkcjonowaniu.

W punkcie II uzasadnianego wyroku Sąd na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) oraz § 14 ust. 2 pkt 3 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. B. z Kancelarii Adwokackiej w G. kwotę 619, 92 złotych (sześćset dziewiętnaście złotych i 92/100) brutto tytułem nie uiszczonych kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu. Natomiast w pkt III wyroku na mocy art. 626 § 1 k.p.k., art. 624 k.p.k., art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, a wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa.

Zarządzenia:

- 4) odnotować w rep. K i kontrolce uzasadnień;
- 5) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy,
- 6) akta przedłożyć z wpływem apelacji lub do uprawomocnienia.